

La Catalunya de la consulta independentista

- Mentre el pujolisme no es decideixi entre el seu 'no però sí' i el seu 'sí però no' ningú pot predir el futur

ANTONIO FRANCO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.04.10

Les consultes informals del cap de setmana passat sobre la independència revelen que les últimes destraldades anticatalanes no estan substanciant, com a mínim de moment i contra el que es diu, un increment sensible del separatisme. A partir de la dada que els que no estan per la independència no hi participen, quatre càlculs matemàtics sobre la participació i sobre els sí revelen que el secessionisme està recolzat per entre el 15% i el 18% dels catalans, un percentatge que els indicadors solvents ja acrediten des de fa un cert temps.

Se'n pot fer una valoració. Aquelles destraldades, la desafecció, l'enuig davant la traïció de l'estament oficial espanyol –polítics i jutges– a l'esperit d'Estat plurinacional amb què es va fer la transició, es viuen a Catalunya, no sabem si encara o per sempre (en la mesura en què hi hagi coses o situacions polítiques per sempre), des d'una sensibilitat espanyola. Des de dins, cal dir per entendre'ns. La gent se sent, majoritàriament, espanyola, però vol que Espanya canviï d'actitud cap a Catalunya.

Els partidaris de la independència posen molt d'interès perquè sapiguem que estan molt satisfets pels resultats de les tres onades consecutives de consultes. Però la realitat és que, després de la participació d'un 41,09% a Arenys de Munt, no han deixat de rebre notícies descoratjadores per al seu projecte. Van escollir intel·ligentment

aquesta localitat per convertir-la en un estímul per a la participació de les altres, però després, a l'encarar el conjunt de la Catalunya real, cada vegada són menys els que s'acosten a les urnes, malgrat la propaganda i malgrat que, cosa sorprenent, el tractament mediàtic, fins i tot per part dels mitjans públics, sigui propi d'una consulta transcendent.

En molts indrets, els organitzadors potser han comès algun error o no han treballat gaire per atraure els potencials participants. Però el fet és que, després d'un nombre ja apreciable de consultes fetes en localitats de diverses àrees geogràfiques i de diferents dimensions, podem deduir un parell de coses. Una, que actualment a la majoria dels catalans no els interessa el tema, ni tan sols des de l'angle de la precaució. Dos, que el corrent secessionista és bastant rural, és a dir, propi de la Catalunya més sentimental i tradicional.

Val la pena subratllar aquesta segona dada perquè revela que l'independentisme és sobretot patrimoni de la Catalunya menys industrial, menys tecnològica i menys cosmopolita. O, per expressar-ho d'una altra manera, dit sigui amb tots els respectes cap als valors de les petites localitats, de la Catalunya més allunyada de la imatge moderna, dinàmica i urbana que intenta projectar internacionalment el nostre país. Enllaçant dos elements ja esmentats, podríem dir que, mentre el nostre secessionisme és bastant rural, a les ciutats únicament és predominant entre el sector dels comunicadors que s'expressen des dels diferents mitjans de premsa, ràdio, televisió i internet, és a dir, entre els professionals que configuren l'anomenada opinió publicada.

Totes aquestes consideracions s'han de contextualitzar amb dues realitats més. Per una banda, malgrat que superficialment es parli molt

del tema, no hi ha el menor indici d'un debat general sobre com hauria de ser la hipotètica Catalunya independent sobre la qual es consulta en aquesta espècie de referèndum (un debat sobre la seva viabilitat econòmica una vegada es posi d'esquena a Espanya, sobre la relació amb Espanya i la Unió Europea a tots els efectes, sobre la situació en què quedarien els espanyolistes atrapats dins del territori en el moment de la secessió...). Per altra banda, és molt significativa l'ambigüitat del discurs oficial, fins i tot davant d'aquestes consultes, que fa una formació política tan important com CiU, tot i que la seva direcció pensa majoritàriament en clau no espanyola.

Sense aquests debats previs, l'anomenat referèndum oficiós no deixa de ser una simple salutació festiva a la bandera. I mentre el pujolisme continuï esperant que la intel·ligència popular estableixi pel seu compte les diferències entre el seu no però sí i el seu sí però no (que són les dues respostes que solen donar els seus dirigents quan se'ls pregunta si el seu objectiu és la independència), ningú pot començar a fer càlculs seriosos sobre el futur. En aquest ningú incloc els que esperem/necessitem que pensin en Catalunya per a les seves inversions econòmiques dels pròxims anys.

Una altra qüestió: el perfil més aviat ruralista del sentiment independentista fa aflorar l'abast real del desequilibri polític que produeix a Catalunya la distorsió de l'actual llei electoral. El pes electoral de les persones del segment partidari de trencar amb Espanya és molt superior al de la població urbana de l'àrea metropolitana de Barcelona, en general més espanyolista. Malgrat que una bona llei electoral hagi d'incloure mecanismes de reequilibri dels territoris, consultes com les que

organitzen els secessionistes estan posant de manifest fins a quin punt la fórmula actual és excessiva i injusta.